

Jaunimo požiūris į buitinių atliekų surinkimą ir rūšiavimą

Algirdas Stanaitis,

Olga Titova

*Lietuvos edukologijos universitetas,
Studentų g. 39, LT-08106 Vilnius
El. paštas: algirdas.stanaitis@vpu.lt;
olga.titova@vpu.lt*

Stanaitis A., Titova O. Jaunimo požiūris į buitinių atliekų surinkimą ir rūšiavimą. *Geografija*. 2012. T. 48(1). ISSN 1392-1096.

Straipsnis parengtas apibendrinant jauno amžiaus respondentų apklausos duomenis, kaip jie renka ir rūšiuoja buitines atliekas. Apklausti 1 304 jauni (iki 25 metų amžiaus) žmonės, gyvenantys įvairiose Lietuvos vietose. Daugiausia tai vyresnių klasių moksleiviai ir studentai. Nagrinėjama, kodėl didelė dalis respondentų nerenka ir nerūšiuoja buitinių atliekų, kas trukdo tai daryti, kokia motyvacija. Be to, pateikiami respondentų pasiūlymai, kaip įveikti abejingumą ir aktyvinti jaunų žmonių dalyvavimą šioje veikloje. Siūloma daugiau dėmesio gamtos saugos problemoms ir ekologiniam švietimui skirti vidurinių ir aukštųjų mokyklų programose.

Raktažodžiai: buitinės atliekos, rinkimas, rūšiavimas, konteineris, transportavimas

ĮVADAS

Ilgą laiką buitinės atliekos žmonėms daug rūpesčių nekėlė. Didžioji jų dalis buvo organinės kilmės ir greitai suirdavo. Tačiau pastaraisiais dešimtmečiais ne tik išaugo atliekų kiekis, bet pasikeitė ir jų sudėtis. Dabar per metus vienas gyventojas vidutiniškai „pagamina“ apie 350 kg buitinių atliekų, pasaulyje per tą patį laiką susikaupia daugiau 2,1 trilijonų tonų (Zigmontienė, 2003; William ir kt., 2012). Iš jų apie 40 % sudaro buitinės atliekos: plastikiniai buteliai, įvairūs paketai, pakuočių plėvelė. Šie produktai normaliomis sąlygomis praktiškai nesuyra. Juos deginant, išskiria nuodingos dujos, o perdirbimas sudėtingas ir neekologiškas. Patekusios į sąvartynus, buitinės atliekos irsta labai skirtingą laiką: popierius – 2, konservų dėžutės – 90, plastiko pakuotės – 200, stiklas – 1000 metų (Tichockaja, 2007).

Didžiąją dalį buitinių atliekų sudaro vertingos medžiagos, kurias galima perdirbti ir pagaminti naujų naudingų daiktų. Išrūšiuotas popierius ir kartonas virsta popieriumi ar pakuote, panaudoti plastiko maišeliai tampa naujais maišeliais ar

plastiko indais, surinkti stiklo buteliai lydomi į naujus. Buitinių atliekų perdirbimas duoda didelę ekonominę naudą, padeda išsaugoti esančius gamtos turtus. Iš atliekų pagaminta tona popieriaus išsaugo 17 medžių, 26 460 litrų vandens ir energijos, kurios pakanka, kad 6 mėnesius būtų apšildomas vidutinio dydžio namas (Leonavičius, 2003; Eklund, Kihlstedt, 2010).

BITINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMO IR RŪŠIAVIMO SVARBA

Didėjantis buitinių atliekų kiekis, jų surinkimas ir perdirbimas tampa viena iš pačių aktualiausių žmonijos dabarties problemų. Pasaulyje atliekų tvarkymui nuo jų surinkimo iki perdirbimo sistemos sukūrimo skiriamos didžiulės lėšos. Ir atliekų tvarkymo kaina nuolat didėja.

Atskiros šalys skirtingai organizuoja atliekų surinkimą, tvarkymą ir panaudojimą. Daugelyje Europos šalių išrūšiuotos atliekos paverčiamos šiluma ir elektra, gaminami nauji produktai (Židonytė, Mačiulytė, 2007; Bartnovskaja, 2011; Šimėnas, 2012). Tik nedidelė dalis patenka į

sąvartynus. JAV ir Rusijoje, gaminančiose ypač daug atliekų, didžiausia jų dalis sudeginama arba išvežama į sąvartynus (Makroekonomika... 2010).

Lietuvoje, nors nėra ilgamečių buitinių atliekų tvarkymo tradicijų, tačiau jų tvarkymo sistema jau sukurta. Vien surinkimo ir rūšiavimo sistamai išleista daug Europos Sąjungos, Lietuvos Vyriausybės bei savivaldybių lėšų. Pastatyti konteineriai daugiabučių namų kvartaluose, prie individualių namų, pakelėse, poilsiavietėse ir kitur. Tačiau buitinių atliekų surinkimas, ypač rūšiavimas, dar galutinai neįgyvendintas. Sėkmė priklauso nuo aktyvaus ir geranoriško visuomenės požiūrio. Visuomenės dalyvavimą šioje veikloje nusako įvairių autorių atlikti tyrimai (Tvirbutas, 2006; Sideravičiūtė, 2007; Jankevičius, 2008; Stanaitis, 2009; Jakutis, 2010 ir kt.). Jie teigia, kad tvarkant atliekas dar yra daug spęstinių klausimų ir pateikia pasiūlymus bei rekomendacijas, kaip racionaliau rinkti, rūšiuoti ir panaudoti buitines atliekas, efektyviau spręsti šias problemas.

Lietuvoje per metus susikaupia apie 5 milijonus tonų atliekų ir jų kiekis kasmet didėja. Apie 90 % patenka į sąvartynus arba mėtosi pamiškėse, upių pakrantėse, teršia aplinką, skleidžia nuodus, pavojingus žmonių sveikatai. Vilniuje iš gyventojų surenkamų atliekų apie 85 % iškeliauja į sąvartynus, o perdirbama tik apie 13 % bendro kiekio. Siekiama, kad iki 2015 m. Vilniuje būtų galima perdirbti trečdalį surenkamų buitinių atliekų (Grigaliūnaitė, 2010).

TYRIMO METODIKA, STRAIPSNIO STRUKTŪRA

Buitinių atliekų surinkimas ir rūšiavimas – tai pradinis, bet labai svarbus ir sudėtingas atliekų tvarkymo sistemos etapas. Sukurta atliekų surinkimo ir rūšiavimo sistema įpareigoja gyventojus aktyviau dalyvauti jos veikloje. Atliekama gyventojų anketinė apklausa atskleidžia ne tik jų dalyvavimą šioje veikloje, bet ir požiūrį į švarią ir sveiką aplinką bei ekonominės naudos sampratą. Gyventojų dalyvavimas renkant ir rūšiuojant buitines atliekas – tai visuomenės sąmoningumo kriterijus (Stanaitis ir kt., 2010).

Straipsnis parengtas atlikus jauno amžiaus žmonių (iki 25 metų) anketinį tyrimą apie buitinių atliekų surinkimą ir rūšiavimą. Tyrimų anketą sudarė 15 klausimų, skirtų apibūdinti respondentams, išsiaiškinti jų požiūrį į šią pro-

blemą ir nustatyti sunkumus, kylančius renkant ir rūšiuojant buitines atliekas. Be to, respondentai turėjo atsakyti, ar jiems pakanka gaunamos informacijos apie atliekų tvarkymo svarbą, kuo jie nepatenkinti, kokių turi pasiūlymų tobulinant buitinių atliekų surinkimo ir rūšiavimo sistemą. Anketiniai duomenys, kurių gauta 1 304, analizuoti naudojant SPSS programą.

Straipsnyje anketiniai duomenys sugrupuoti į 5 dalis, kurios skirtos respondentams apibūdinti ir jų atsakymams apie buitinių atliekų surinkimą ir rūšiavimą analizuoti. Tekstą papildė 5 iliustracijos, skirtos svarbiausiems tyrimo klausimams išryškinti.

Išvadose akcentuojama, kad didelė jaunų žmonių dalis abejinga buitinių atliekų surinkimui ir rūšiavimui. Nurodomos, respondentų nuomone, priežastys, trukdančios šiai veiklai, siūlomos priemonės, kaip aktyvinti jaunų žmonių dalyvavimą renkant ir rūšiuojant buitines atliekas, kaip mažinti gyventojų abejingumą.

RESPONDENTŲ AMŽIUS IR TERITORINĖ SKLAIDA

Buitinių atliekų surinkimo ir rūšiavimo tyrimuose dalyvavo 1 304 respondentai. Daugumą jų sudarė vyresnių klasių moksleiviai ir studentai. Amžius ir išsimokslinimas buvo skirtingas. Pradinį išsilavinimą turėjo 22,3 % tyrime dalyvavusių mokinių. Daugiausia respondentų (58,6 %) turėjo vidurinį ir specialųjį vidurinį išsilavinimą. Su aukštuoju išsilavinimu buvo 15,4 % respondentų. Nenurodė savo išsimokslinimo 3,7 %.

Amžiaus požiūriu didžiausią dalį (per 50 %) sudarė 19–23 metų asmenys. Daugiau nei penktadalis buvo moksleiviai, kurių amžius nesiekė 19 metų. Ir tik kiek daugiau, šeštadalis, sudarė respondentai, vyresni nei 23 metai.

Teritorinė respondentų sklaida taip pat labai įvairi. Daugiau nei pusė jų (57,4 %) gyvena Vilniuje. Iš kitų regionų (apskričių) apklaustųjų buvo žymiai mažiau: Alytaus – 9,3 %, Panevėžio – 5,6 %, Kauno – 5,1 %, Vilniaus – 4,6 %. Mažiausiai (apie 1,0 %) buvo iš Klaipėdos, Utenos, Telšių, Tauragės regionų.

Vilniaus mieste daugiausia respondentų gyvena Žvėryne – 7,4 %, Pašilaičiuose – 7,1 %, Lazdynuose – 6,6 %, Šeškinėje – 5,1 %. Mažiau nei po vieną procentą respondentų buvo iš Pavilnio, Rasų, Baltupių, Naujininkų ir kitų Vilniaus vietovių.

Tarp kitų vietovių respondentų skaičiumi pirmavo Alytus – 7,5 %, Kazlų Rūdas – 2,5 %, Kaunas – 2,0 %. Toliau ėjo Varėna, Kaišiadorys, Panevėžys, Anykščiai ir kitos vietovės.

BITINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMAS IR RŪŠIAVIMAS

Į klausimą, ar renkate ir rūšiuojate buitines atliekas, atsakė 99,4 % respondentų. Tačiau tik kiek daugiau nei trečdalis (35,3 %) atsakė teigiamai. Didesnė dalis (64,1 %) prisipažino, kad buitinių atliekų nerenka ir nerūšiuoja.

Pasiteiravus tų, kurie renka ir rūšiuoja buitines atliekas, nuo kada tai daro, gauti skirtingi atsakymai. Lietuvoje atliekos pradėtos rūšiuoti 1999 m. Tačiau iki 2005 m. tai darė tik keliolika procentų respondentų. Absoliuti dauguma į šią veiklą įsitraukė pastaraisiais (2005–2012) metais. Vadinasi, nuo tada, kai pradėta daugiau dėmesio skirti atliekų surinkimo ir rūšiavimo problemai, kada išplėtotą atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūra.

Tačiau sistemingai renka ir rūšiuoja atliekas tik 38,5 %, o didesnė dalis (61,5 %) tai daro epizodiškai. Taigi nuolatos buitines atliekas surenka ir rūšiuoja tik 19,1 % tyrime dalyvavusių respondentų.

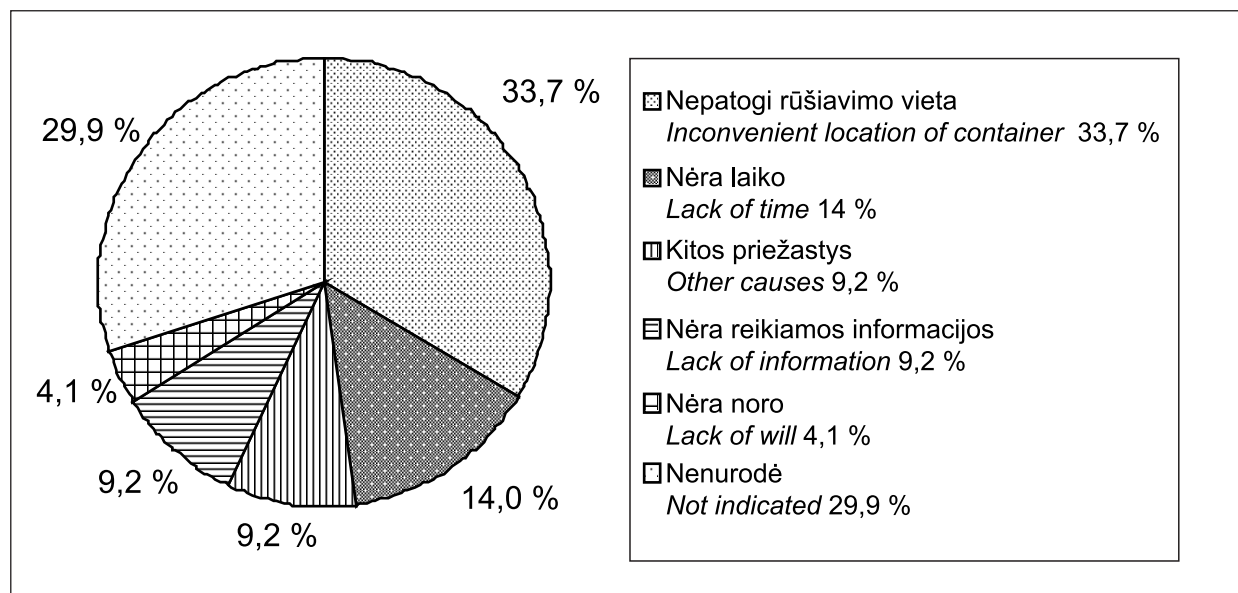
Įdomūs duomenys gauti išanalizavus klausimą: „Kodėl nerenkate ir nerūšiuojate atliekų?“ (1 pav.). Pasirodo, kad trečdaliui (33,7 %) respondentų nepatogi rūšiavimo vieta, 14,0 % – neturi laiko, 9,2 % – trūksta informacijos, 4,1 % – neturi noro, o 29,9 % negalėjo nurodyti priežasčių.

Atsakant į klausimą, kaip buitines atliekas surenka ir rūšiuoja kaimynai, net 60,4 % respondentų atsakė, kad jie apie tai nieko nežino. Tai rodo, kad jaunimui atliekų tvarkymo problema nėra aktuali, ir jie ja praktiškai nesidomi. Be to, 30,1 % respondentų nurodė, kad kaimynai atliekų nerenka ir nerūšiuoja, tik 8,1 % atsakė teigiamai.

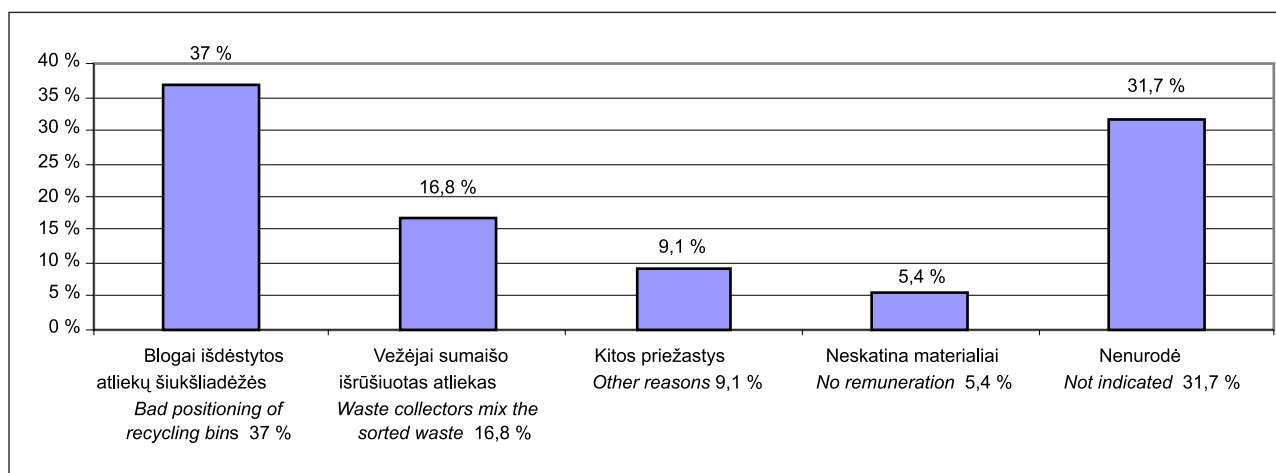
POŽIŪRIS Į BITINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMO IR RŪŠIAVIMO SISTEMĄ

Sukurta ir be atvangos tobulinama buitinių atliekų surinkimo ir rūšiavimo sistema netenkina didelės dalies jaunų respondentų. Net 63,5 % jaunimo nepatenkinti esama sistema. Ir tik kiek daugiau kaip trečdalis (34,4 %) esamą sistemą vertina teigiamai, o 2,1 % neatsakė.

Atsakydami, kodėl nepatenkinti esama buitinių atliekų surinkimo ir rūšiavimo sistema, respondentai nurodė keletą priežasčių. Daugiausia (37,0 %) teigė, kad juos netenkina konteinerių lokalizacija, dažniausiai minimas didelis atstumas. Dalis respondentų

1 pav. Priežastys, kodėl nerenkamos ir nerūšiuojamos buitinės atliekos
Fig. 1. The causes of not collecting and sorting wastes

2 pav. Veiksniai, dėl kurių respondentai nepatenkinti esama atliekų tvarkymo sistema
Fig. 2. The reasons of dissatisfaction with the existing waste management system

(16,8 %) nurodė, kad rūšiavimas betikslis, nes vežėjai vis tiek jas sumaišo. 5,4 % respondentų siūlo žmones skatinti materialiai (2 pav.).

Tarp kitų priežasčių, kodėl nepatenkinti esama sistema, nurodama, kad nepakanka rūšiavimui skirtų konteinerių, jie blogai prižiūrimi, ne laiku išvežamos atliekos, ne visur yra visoms atliekų rūšims skirtų konteinerių. Apie trečdalį respondentų (31,7 %) savos nuomonės dėl atliekų surinkimo ir rūšiavimo neišsakė. Atrodo, kad jie problemai abejingi ir neturi ką šia tema pasakyti.

Dalis respondentų, kurie renka ir rūšiuoja buitines atliekas, skundžiasi, kad kartais nėra kur atliekų dėti, konteineriai būna perpildyti. Jie įtaria, jog atliekamas darbas bevertis, nes vežėjai išrūšiuotas atliekas sumaišo, verčia vienon krūvon. Atliekų vežėjai nepatenkinti, kad gyventojai atsainiai rūšiuoja atliekas, o kartais ir niokoja konteinerius.

BITINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMO IR RŪŠIAVIMO PROBLEMOS

Analizuojant respondentų atsakymus į klausimą, kokie iškyla sunkumai surenkant ir rūšiuojant buitines atliekas, nurodytos kelios svarbiausios priežastys. Svarbiausia priežastimi laikoma nepatogiai išdėstyti konteineriai, didelis iki jų atstumas. Šią priežastį nurodė 44,9 %. Antroje vietoje (16,7 %) – laiko stoka. Kad virtuvėse trūksta specialiosios rūšiavimui įrangos, nurodė 11,3 %, kad mažai yra konteinerių, paminėjo 10,7 %, kad trūksta rūšiavimo įgūdžių – 7,4 % respondentų (3 pav.).

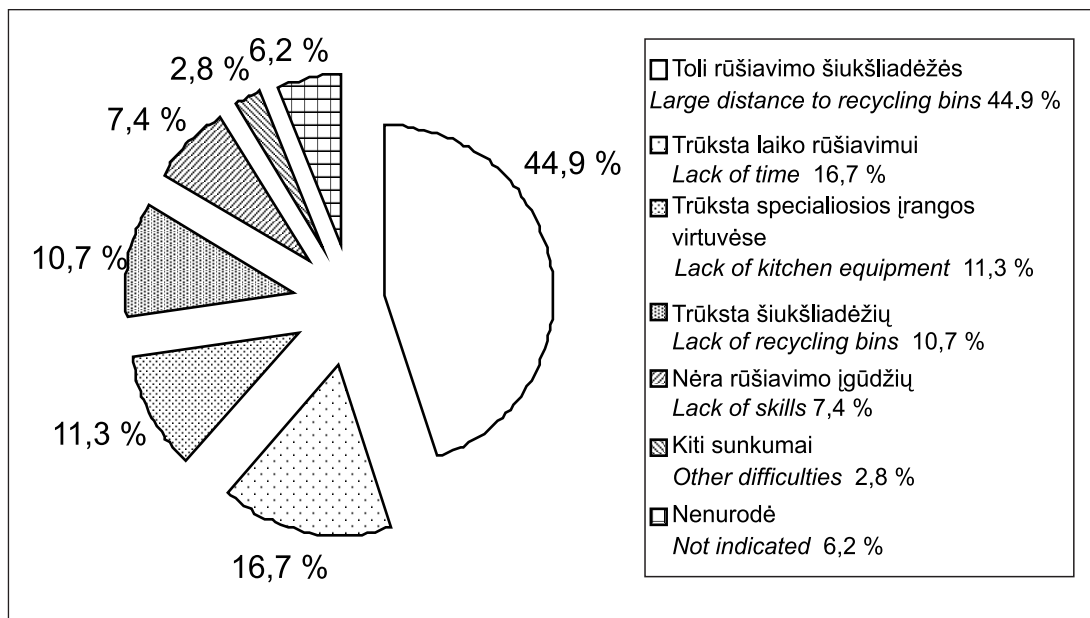
Pasiteiravus, ar pakanka informacijos apie buitinių atliekų surinkimo ir rūšiavimo svarbą bei būtinumą, 56,2 % respondentų jos pasigedo. Aiškinantis, kodėl informacijos nepakanka, svarbiausiomis minimos kelios priežastys: sistemingą gyventojų švietimo šiais klausimais trūkumą nurodė 22,3 %, mažą suinteresuotumą – 20,3 %, specialiosios literatūros trūkumą – 13,9 %. Be to, net 40,0 % į šį klausimą neatsakė ir nenurodė jokių priežasčių.

Kas trukdo sėkmingai rinkti ir rūšiuoti buitines atliekas, nurodytos šios, respondentų nuomone, svarbiausios priežastys: 23,0 % respondentų mini žmonių abejingumą, 19,8 % – nepakankamą rūšiavimo konteinerių kiekį, taip pat reikiamos informacijos trūkumą, specialių rūšiavimui sąlygų namuose nebuvimą, nesąžiningą vežėjų darbą, materialinės paskatos trūkumą (4 pav.).

Net trečdalis (31,7 %) respondentų nenurodė jokių, šiai veiklai trukdančių, priežasčių. Taigi juos taip pat tenka priskirti abejingųjų respondentų grupei.

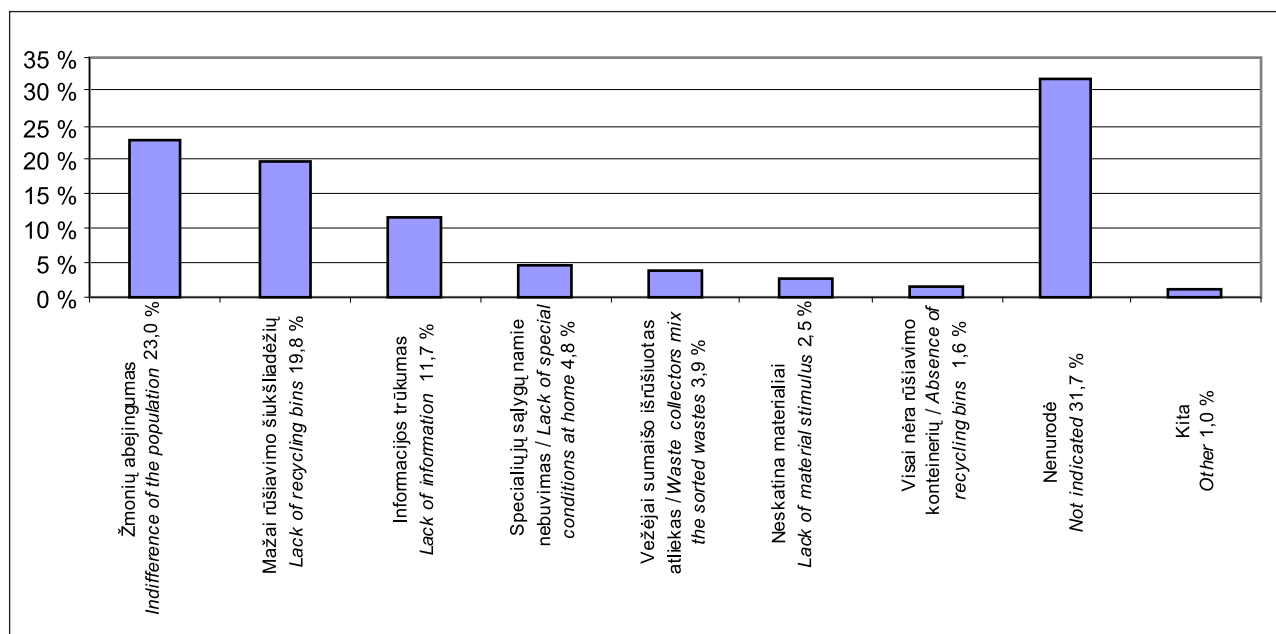
PASIŪLYMAI BITINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMO IR RŪŠIAVIMO SISTEMAI GERINTI

Atsakydami į klausimą, kaip gerinti buitinių atliekų surinkimą ir rūšiavimą, respondentai turėjo pateikti tris, jų nuomone, svarbiausius pasiūlymus. Pirmoje vietoje – nepakankamas gyventojų informavimas: trūksta žinių apie buitinių atliekų rinkimo ir rūšiavimo svarbą bei būtinumą. Tokią nuomonę išsakė net 62,1 % respondentų. Tai

3 pav. Sunkumai, trukdantys rinkti ir rūšiuoti buitines atliekas

Fig. 3. Difficulties in collecting and sorting household wastes

4 pav. Veiksniai, trukdantys tvarkyti buitines atliekas

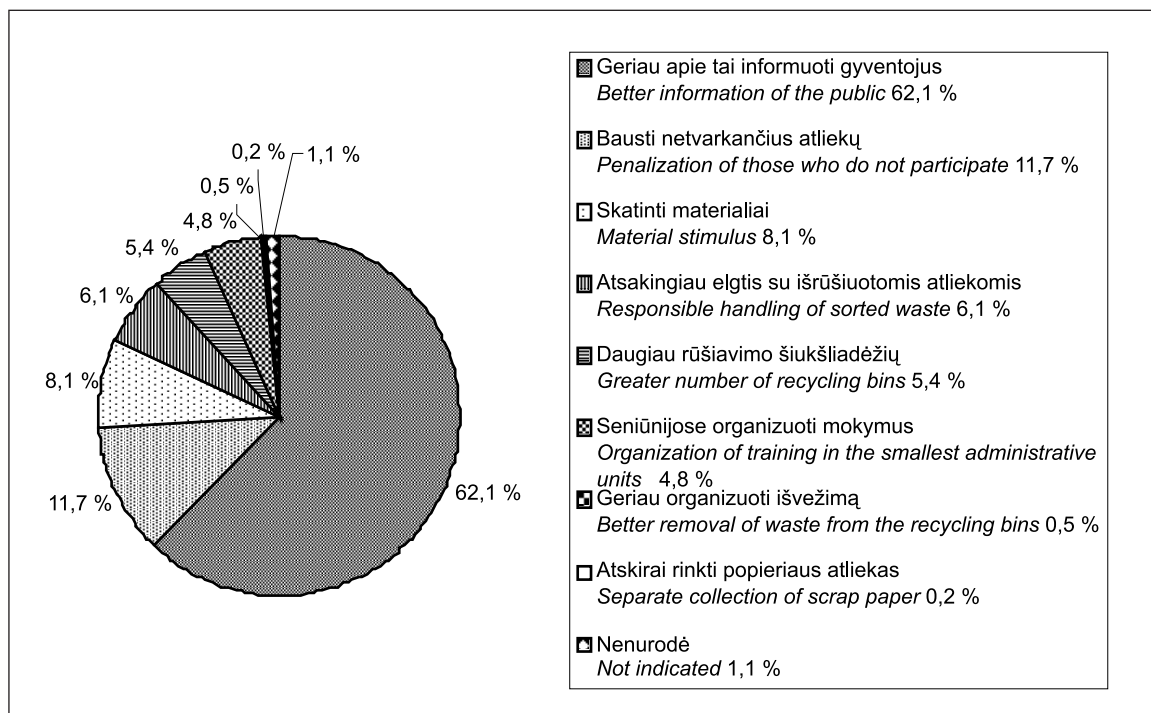
Fig. 4. Factors preventing from proper management of household wastes

akivaizdžiai lenkė kitus pasiūlymus. Antroji vieta – bausti netvarkančius buitinių atliekų (11,7 %). Kiti siūlė skatinti gyventojus materialiai, atsakingiau elgtis su išrūšiuotomis atliekomis, pastatyti daugiau rūšiuotų atliekų kontenerių (5 pav.).

Analizuojant antrus pagal svarbą pasiūlymus, rezultatai kitokie. Daugiausia respondentų siūlo di-

dinti kontenerių kiekį (30,8 %), bausti netvarkančius atliekų (15,8 %), skatinti gyventojus materialiai (15,0 %), atsakingiau elgtis su išrūšiuotomis atliekomis (13,1 %). Be to, siūloma organizuoti gyventojų mokymus, organizuočiau išvežti atliekas ir kt.

Trečiųjų pasiūlymų hierarchijoje pirmoji vieta tenka siūlymui atsakingiau išvežti atliekas (34,3 %),

5 pav. Pasiūlymai, kaip gerinti buitinių atliekų rinkimą ir rūšiavimą
 Fig. 5. Recommendations how to improve waste management

antroji – didesniai konteinerių kiekiui – 22,2 %, trečioji – atlygiui už popieriaus ir kartono rinkimą. Be to, siūloma bausti netvarkančius atliekų, skatinti tvarkančius materialiai, atsakingiau elgtis su išrūšiuotomis atliekomis.

IŠVADOS

1. Dalyvaujant tyrimui, kaip surenkamos ir rūšiuojamos buitinės atliekos, respondentai išsakė savą požiūrį į vieną iš aktualiausių globalinių problemų. Nuomonę pareiškė ne tik apie buitinių atliekų tvarkymą, bet apskritai apie gamtos saugą, gyvenamosios aplinkos priežiūrą, švarios ir jaukios aplinkos kūrimą.

2. Tyrimas parodė, kad tik 35,2 % jaunų žmonių renka ir rūšiuoja buitines atliekas, o sistemingai tai atlieka – 19,1 %, t. y. penktadalis visų respondentų. Abejingi šiai svarbiai veiklai – net 64,1 % visų tyrime dalyvavusių jaunų žmonių.

3. Dalis respondentų neatsakė į pateiktus tam tikrus klausimus, tuo pademonstruodami abejingumą buitinių atliekų rinkimui ir rūšiavimui. Net 61,2 % nežino, ar atliekas rūšiuoja kaimynai, 31,7 % neatsakė, ar juos tenkina esanti atliekų

tvarkymo sistema, 29,9 % – nenurodė, kodėl nerūšiuoja atliekų ir t. t.

4. Atsakiusių į pateiktus klausimus nuomone, mažą jaunų žmonių aktyvumą lemia informacijos stoka, nepakankamas suinteresuotumas, laiko trūkumas, nepatogi buitinių atliekų surinkimo ir rūšiavimo sistema bei kitos priežastys.

5. Pateiktuose pasiūlymuose bendrais gamtos saugos klausimais ir kaip tobulinti buitinių atliekų surinkimą bei rūšiavimą, daugiausia dėmesio sulaukė visuomenės švietimo svarba. Be to, rekomenduojama nuolatos gerinti buitinių atliekų tvarkymo sistemą, bausti netvarkančius buitinių atliekų ir skatinti tuos, kurie tai daro sąžiningai.

6. Jaunų žmonių pasyvumas tvarkant buitines atliekas kelia didelį susirūpinimą, verčia ieškoti naujų, efektyvesnių šios problemos sprendimo būdų. Esama padėtis turi jaudinti ne tik atsakingus už šią veiklą žmones, bet ir plačią visuomenę. Ekologiniam švietimui, gamtos saugos problemoms būtina daugiau dėmesio skirti vidurinėse ir aukštesiose mokyklose.

LITERATŪRA

1. Bartnovskaja M. 2011. Prevratit otchodov v energiju. *Rosijskaja gazeta*. 2011 06 20.
2. Eklund J., Kihlstedt A. 2010. Sorting and disposing of waste at recycling centres – A users perspective. *Applied Ergonomics*. 41: 355–361.
3. Grigaliūnaitė V. 2010. Atliekų deginimas Vilniuje vėl kursto aistras. *15 minučių*. 2010 05 05.
4. Jakutis A. 2010. Ar aplinkos apsaugos įpročius importuosime? *Alytaus naujienos*. 2010 06 10.
5. Krook J., Eklund M. 2010. Developing a monitoring method facilitating continual improvements in the sorting of waste at recycling centres. *Waste Management*. 30: 32–40.
6. Laketienė D. Šiukšlių rūšiavimas – visų rūpestis (žiūrėta 2010 12 09). <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2010-12-09-siuksliau-rusiavimas-visu-rupestis/54355>
7. Lebersorger S., Schneider F. 2011. Discussion on the methodology for determining food waste in household waste composition studies. *Waste Management*. 31: 1924–1933.
8. Leonavičius V. 2003. Visuomenės dalyvavimas buitinių atliekų tvarkyme kaip socialinės kaitos kriterijus. *Aplinkos tyrimai, inžinerija ir vadyba*. 3: 71–79.
9. Leonavičius V. 2010. Lietuvos gyventojų buitinių atliekų problemos suvokimas ir rūpesčio aplinkosaugos tipologija. *Kultūra ir visuomenė*. Socialinių tyrimų žurnalas. 1: 47–65.
10. Makroekonomika. 300 mlrd na spase nie ot musora (žiūrėta 2010 04 25). <http://www.bfm.ru/articles/2010/04/25/300-mlrd-na-spase-nie-ot-musora.html>
11. Sederavičiūtė Ž., Juškelienė V. ir kt. 2007. Vartojimo kultūros ugdymas.
12. Stanaitis A., Titova O., Subotkevičienė R. 2009. Buitinių atliekų rinkimas ir rūšiavimas – visuomenės sąmoningumo kriterijus. *Tiltai*. 4(49): 155–164.
13. Stanaitis A., Titova O. 2010. The influence of population age on waste collection and sorting. *Tiltai*. 4(53): 179–188.
14. Šimėnas J. 2012. Neturi likti nė vieno, nemokančio už atliekų tvarkymą (žiūrėta 2012 02 01). <http://www.grynas.lt/gyvenimas/j-simenas-neturi-likti-ne-vieno-nemokancio-uz-atlieku-tvarkyma.d?id=54957957>
15. Tichockaja I. 2007. Problemy otchodov v Japoniji. *Geografija*. 20: 3–9.
16. Tvirbutas S. 2006. Atliekų rūšiavimas – tik sąžinės reikalas. *Kauno diena*. 2006 03 15.
17. Vilniaus miesto savivaldybė. 2008. *Atmintinė kaip tvarkyti ir teisingai rūšiuoti buityje susidarancias atliekas*.
18. William H. et al. 2012. Reasons for household food waste with special attention to packaging. *Journal of Cleaner Production*. 24: 141–148.
19. Zigmontienė A. 2003. Atliekų tvarkymas Lietuvoje. *Mokslas ir gyvenimas*. 8–9: 36–37.
20. Židonytė D., Mačiulytė L. 2007. Lithuanian policy in waste management sector. http://www.bipro.de/waste-events/doc/events07/lv_presentation_11moe_dz.pdf

Algirdas Stanaitis, Olga Titova

YOUNG PEOPLE'S OPINION ABOUT COLLECTION AND SORTING OF HOUSEHOLD WASTES

Summary

Collection, sorting of and recovery of materials from household wastes represent one of the most urgent global problems of today. Many developed countries pay great attention to this problem. The greater part of household wastes in these countries is recycled, i. e. used as a raw material for new products and energy.

In Lithuania, the larger part of household wastes (about 85%) is not used and is disposed of in landfills. For this reason, the initial stage of household waste management, i. e. collection and sorting, is of topical importance. About 1 304 young people residing in different Lithuanian localities have been interviewed regarding the collection and sorting of household wastes. It has turned out that only 35.2% of respondents participate in collection and sorting of household wastes and only less than 20% of them do this on a regular basis. The main indicated causes of not participating in the collection and sorting of wastes are: inconvenient collection sites, lack of time and lack of information. As many as two thirds of respondents are dissatisfied with the existing scheme of collection and sorting of household wastes: the containers for wastes are inconveniently distributed; waste collectors mix the sorted wastes; the public is not financially motivated.

In order to improve public participation in collection and sorting of household wastes the respondents suggest: to improve the public information systems, to arrange the containers more conveniently, to organize efficient removal of containers and to financially motivate the public.

The present research revealed low interest of young people in the problems of nature protection, i. e. low level of public consciousness. This situation should be an object of great concern for the staff of environmental institutions and society in general.

Key words: household wastes, collection, sorting, container, management system